

Region Värmland

Granskning av regionens folkhögskolor

Building a better
working world

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund.....	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Avgränsningar	3
2.4. Revisionskriterier.....	3
2.5. Metod.....	3
3. Styrning, uppföljning och återrapportering.....	4
3.1. Styrning.....	4
3.2. Uppföljning och återrapportering	5
4. Intern kontroll och lagstiftning	6
4.1. Intern kontroll	6
4.2. Efterlevnad av lagstiftning och förordningen om statsbidrag	7
5. Kvalitet och kompetens	8
5.1. Kvalitet i verksamheten	8
5.2. Kompetensförsörjning	9
6. Samlad bedömning	10
6.1. Slutsatser	10
6.2. Bedömning utifrån revisionsfrågorna	10
6.3. Rekommendationer.....	11

Bilagor:

Bilaga 1 - Bakgrund

Bilaga 2 - Revisionskriterier

Bilaga 3 - Källförteckning

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av regionens revisorer granskat regionens folkhögskolor. Syftet med granskningen har varit att granska om Regionstyrelsen samt Kultur- och bildningsnämnden utifrån sina respektive uppdrag och ansvarsområden, har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll avseende folkhögskolorna.

Granskningen visar att nämnden fastställt verksamhetsplaner för respektive folkhögskola. Kultur- och bildningsnämnden har dock inte fattat beslut om folkhögskolornas budgetar vilket nämnden enligt reglemente för folkhögskolornas styrelse ska göra.

Kultur- och bildningsnämnden tar del av årlig uppföljning, men vi kan endast i viss utsträckning följa att nämnden mottagit ytterligare uppföljning så som månadsrapporter om ekonomin. Granskningen visar vidare att rutiner eller systematik avseende åtgärder vid avvikelser saknas, även om avvikelser kommer styrelsen till del.

Kultur- och bildningsnämnden har fastställt en internkontrollplan för 2019. Av granskningen framkommer att folkhögskolorna genomför risk- och väsentlighetsanalyser och att skolorna i merparten av fallen utarbetat åtgärder utifrån analyserna.

Kultur- och bildningsnämnden tar del av folkhögskolornas verksamhetsplaner och årsredovisningar genom den rapportering som skolorna skickar till folkbildningsrådet och som är lagreglerad. Nämnden tar del av folkhögskolornas verksamhetsplaner och årsredovisningar vilka inrapporteras till folkbildningsrådet. Det saknas dock rutiner för ansökan om särskilda statsbidrag.

Granskningen visar att folkhögskolorna i verksamhetsplan redogör för sitt systematiska kvalitetsarbete och följer upp detsamma i respektive årsredovisning.

Ett strategiskt arbete för kort- och långsiktig kompetensförsörjning inom folkhögskolorna saknas. Granskningen visar att det i vissa fall idag finns utmaningar avseende kompetensförsörjning kopplat till skolornas geografiska läge. Det pågår emellertid ett arbete med kompetensutvecklingsinsatser.

Under granskningen har vi identifierat vissa förbättringsområden och våra rekommendationer framgår nedan. Vi rekommenderar Regionstyrelsen och Kultur- och bildningsnämnden att:

- ▶ Säkerställa att folkhögskolornas budgetar fastställs av Kultur- och bildningsnämnden i enlighet med reglemente.

Vi rekommenderar Regionstyrelsen att:

- ▶ Utarbeta former för att säkerställa folkhögskolornas kort- och långsiktiga kompetensförsörjning. Exempelvis genom en strategisk kompetensförsörjningsplan.

Vi rekommenderar Kultur- och bildningsnämnden att:

- ▶ Säkerställa att det utarbetas former för kontinuerlig uppföljning och återrapportering av verksamhetens resultat till nämnden.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Mot bakgrund av vad som framgår i bilaga 1 har regionens revisorer i sin revisionsplan 2019 beslutat om en granskning av regionens folkhögskolor. Syfte och revisionsfrågor har formulerats av revisionen inom Region Värmland.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att granska om Regionstyrelsen samt Kultur- och bildningsnämnden utifrån sina respektive uppdrag och ansvarsområden, har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll avseende folkhögskolorna.

I granskningsuppdraget ingår att besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Har Regionstyrelsen samt Kultur- och bildningsnämnden, utifrån sina respektive uppdrag och ansvarsområden, tillsett att folkhögskolornas verksamhet reglerats exempelvis genom verksamhetsplaner och budget för respektive skola?
- ▶ Har Kultur- och bildningsnämnden tillsett att uppföljning och återrapportering av verksamhetens resultat sker till nämnden samt inrättat system för åtgärder vid avvikelser i verksamhetens resultat?
- ▶ Har Kultur- och bildningsnämnden fastställt en internkontrollplan och säkerställt den interna kontrollen vid respektive skola?
- ▶ Har Kultur- och bildningsnämnden säkerställt efterlevnaden av lagar, föreskrifter och studeranderättsliga regler?
- ▶ Har Kultur- och bildningsnämnden tillsett att förordningen om statsbidrag till folkbildning efterlevs samt att ansökningar om aktuella statsbidrag genomförs?
- ▶ Har Regionstyrelsen säkerställt folkhögskolornas kompetensförsörjning?
- ▶ Finns det rutiner för att säkerställa kvaliteten i verksamheten?

2.3. Avgränsningar

Granskningen är avgränsad till att omfatta regionens fem folkhögskolor verksamhetsåret 2019.

2.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, slutsatser och bedömningar. Se bilaga 2 för beskrivning av granskningens revisionskriterier.

2.5. Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer, se källförteckning i bilaga 3. Samtliga intervjuade har getts tillfälle att sakfelsgranska rapporten.

3. Styrning, uppföljning och återrapportering

3.1. Styrning

Avsnittet behandlar revisionsfrågan "Har Regionstyrelsen samt Kultur- och bildningsnämnden, utifrån sina respektive uppdrag och ansvarsområden, tillsett att folkhögskolornas verksamhet reglerats exempelvis genom verksamhetsplaner och budget för respektive skola?"

Regionfullmäktige har antagit regionplan för perioden 2019-2021. I den framgår att styrelsen för regionens folkhögskolor¹ tidigare beslutat om en strategi för folkhögskolorna för åren 2016-2020. Strategin beskriver uppdrag, verksamhetsinriktning och mål för skolornas utveckling under perioden. I strategin framgår att folkhögskolorna ska bidra till fyra regionala mål²: Höjd utbildningsnivå, förbättrad kompetensmatchning, ett rikare kulturliv samt bättre hälsa. I strategin för folkhögskolorna framgår också fem målsättningar för skolorna³.

Enligt folkbildningsrådets villkor för statsbidrag ska verksamhetsplan⁴ finnas tillhanda på folkhögskolor. I april 2019 fastställde Kultur- och bildningsnämnden verksamhetsplaner för samtliga fem folkhögskolor, vilket framgår av protokoll. I verksamhetsplanerna finns beskrivning av hur folkhögskolorna arbetar utifrån strategin för folkhögskolorna. Det framgår också ett antal verksamhetsmål och/eller prioriterade insatser för året. Vidare innehåller verksamhetsplanerna en beskrivning av arbetet med rapportering och uppföljning. Folkhögskolornas rektorer uppger i intervju att verksamhetsplanerna styr arbetet inom respektive folkhögskola.

Kvalitetssamordnare beskriver att varje skola tar fram egna detaljbudgetar och att dessa inte har fastställts av Kultur- och bildningsnämnden. Fram till innevarande årsbudget ingick folkhögskolorna i det tidigare kommunalförbundets verksamhetsplan där budget framgår. I 2019 års organisation fortsätter skolorna att ta fram egna budgetar, men dessa har hanterats direkt via förvaltningen. På politisk nivå beslutas om rambudget samt eventuella riktade medel.

Chef för folkhögskolor framför i intervju att det pågår en översyn av styrmodell i den nya organisationen. Arbetet ska innefatta nya styrdokument, däribland ny folkhögskolestrategi från 2021 och framåt.

3.1.1. Vår bedömning

Vi bedömer att Regionstyrelsen och Kultur- och bildningsnämnden delvis tillsett att folkhögskolornas verksamhet reglerats exempelvis genom verksamhetsplaner och budget för respektive skola. Granskningen visar att nämnden fastställt verksamhetsplaner för respektive folkhögskola. Verksamhetsplanerna beskriver folkhögskolornas arbete utifrån de mål och uppdrag som formulerats i värmlandsstrategin och folkhögskolestrategin. Kultur- och bildningsnämnden har dock inte fattat beslut om folkhögskolornas budgetar vilket nämnden enligt reglemente för folkhögskolornas styrelse ska göra.

¹ Vid tiden var Regionstyrelsen ansvarig styrelse för folkhögskolorna. Sedan 2019 är Kultur- och bildningsnämnden ansvarig styrelse för folkhögskolorna.

² Dessa mål är från värmlandsstrategin 2014-2020 som stakar ut prioriterade områden.

³ Målsättningarna är bland annat att folkhögskolorna ska vara ett attraktivt studiealternativ i det formella utbildningssystemet, att de ska vara attraktiva arbetsplatser och att samordningen av folkhögskolorna präglas av effektiv resursanvändning med profilstarka skolor.

⁴ Inklusivt plan för uppföljning och utvärdering.

3.2. Uppföljning och återrapportering

Avsnittet behandlar revisionsfrågan "Har Kultur- och bildningsnämnden tillsett att uppföljning och återrapportering av verksamhetens resultat sker till nämnden samt inrättat system för åtgärder vid avvikelser i verksamhetens resultat?"

Kultur- och bildningsnämnden har antagit en mätplan för 2019 i vilken systematiken för uppföljningen av nämndmål och perspektivmål anges. I mätplanen framgår att nämnden ska följa upp folkhögskolornas verksamhetsplaner⁵ en gång per år, genom skolornas årsredovisningar. Kultur- och bildningsnämnden fastställde i maj 2019 folkhögskolornas årsredovisning till folkbildningsrådet, vilket framgår av protokoll.

Folkhögskolornas strategiska mål för perioden 2016-2020 följs upp i respektive årsredovisning⁶. Skolorna redogör i måluppföljningen för vilket arbete som bedrivits inom ramen för respektive strategiskt mål. Det görs inga bedömningar av om målen uppnåtts eller ej. Det konstateras heller inga avvikelser mot de strategiska målen i uppföljningen.

Kultur- och bildningsnämnden erhåller enligt presidiet⁸ även annan uppföljning, däribland månadsrapporter där ekonomisk uppföljning från folkhögskolorna ingår. I nämndens protokoll förekommer månadsuppföljning av ekonomin vid hälften av sammanträdena: I maj, juni och september 2019. Rektorer menar i intervju att uppföljningen till folkbildningsrådet fortlöper som planerat. Däremot sker uppföljning inom regionen ännu inte enligt en tydlig ordning sedan regionbildningen trädde i kraft 1 januari 2019. Den politiska nivån upplevs av rektorerna som "ganska osynlig". Rektorerna uppger att de inte mottagit återkoppling på den uppföljning som kommer nämnden till del.

Kultur- och bildningsnämnden saknar rutiner eller system för åtgärder vid avvikelser i verksamhetens resultat. Chef för folkhögskolor uppger att avvikelser, exempelvis från verksamhetsplan, delges nämnden genom tertialuppföljning och delårsuppföljning. Det går inte att följa i protokoll att avvikelserrapportering ägt rum under 2019.

Presidiet beskriver i intervju att det finns ett behov av att revidera arbetet med uppföljning mot bakgrund av att nämnden är nybildad⁹.

3.2.1. Vår bedömning

Vi bedömer att Kultur- och bildningsnämnden inte tillräckligt säkerställt att uppföljning och återrapportering av verksamhetens resultat sker till nämnden samt inrättat system för åtgärder vid avvikelser i verksamhetens resultat. Granskningen visar att nämnden tar del av årlig uppföljning, men vi kan endast i viss utsträckning följa att nämnden mottagit ytterligare uppföljning så som månadsrapporter om ekonomin. Vi bedömer att avsaknaden av kontinuerlig verksamhetsuppföljning från folkhögskolorna innebär en risk för att nämnden inte får tillräckligt med information löpande. Granskningen visar vidare att rutiner eller systematik avseende åtgärder vid avvikelser saknas, även om avvikelser enligt uppgift kommer styrelsen till del.

⁵ Med handlingsplaner avses enligt uppgift verksamhetsplaner.

⁶ De strategiska målen är från Region Värmlands folkhögskolestrategi 2016-2020 men återfinns också i Kultur- och bildningsnämndens nämndplan 2019.

⁷ Ett undantag är Molkolms folkhögskola som inte följer upp de strategiska målen i årsredovisningen.

⁸ 2:e vice ordförande hade ej möjlighet att närvara vid intervjun.

⁹ Nämnden tillkom 1 januari 2019 som en del av regionbildningen.

4. Intern kontroll och lagstiftning

4.1. Intern kontroll

Avsnittet behandlar revisionsfrågan "Har Kultur- och bildningsnämnden fastställt en internkontrollplan och säkerställt den interna kontrollen vid respektive skola?"

Regionstyrelsen beslutade i april 2019 om ett regionövergripande system för internkontroll. Systemet innefattar mätplaner, lägesrapporter (som ska beskriva helheten och komplettera mätplanerna) samt fördjupningar inom riskområden. Regionstyrelsen har därutöver beslutat om det som beskrivs som regionövergripande kontrollåtgärder¹⁰.

Kultur- och bildningsnämnden godkände i juni 2019 en egen internkontrollplan avseende 2019. Internkontrollplanen beskriver fem olika former av uppföljning, däribland tertialrapportering och uppföljning i samband med årsredovisning. Internkontrollplanen beskriver också två fördjupningar, vilka båda saknar koppling till folkhögskoleverksamhet¹¹.

Nämnden har fastställt folkhögskolornas verksamhetsplaner för 2019 där det framgår att skolorna arbetar med risk- och väsentlighetsanalyser. Riskområden som förekommer i de olika analyserna är kompetensförsörjning, demografiska förändringar, fastighetsunderhåll och ekonomi.

Kvalitetssamordnare framför att arbetet med att ta fram underlag till skolornas internkontrollplaner och riskanalyser sker genom skolgemensamma yrkesnätverk. I dessa nätverk görs gemensamma processkartläggningar och granskningar för att säkerställa korrekthet och kvalitet.

Fyra av fem folkhögskolor har kopplat åtgärder till sin risk- och väsentlighetsanalys¹². Bland de åtgärder som omnämns finns utarbetandet av strategi för kompetensförsörjning, samverkan med Arbetsförmedlingen samt satsning på marknadsföring.

I Kultur- och bildningsnämndens protokoll framgår inte att nämnden erhållit information om skolornas internkontrollarbete under 2019, utöver den information som erhållits genom årsredovisningar. Kultur- och bildningsnämndens presidium uppger i intervju att nämndens interna kontroll kan utvecklas till att innefatta folkhögskoleverksamheten samt avseende uppföljningen av skolornas internkontrollarbete.

4.1.1. Vår bedömning

Vår bedömning är att Kultur- och bildningsnämnden säkerställt den interna kontrollen vid respektive skola. Granskningen visar att nämnden fastställt en internkontrollplan för 2019. Nämnden har därutöver fastställt skolornas verksamhetsplaner där beskrivning av internkontrollarbetet framgår. Av granskningen framkommer att folkhögskolorna genomför risk- och väsentlighetsanalyser och att skolorna i merparten av fallen utarbetat åtgärder utifrån analyserna.

¹⁰ Regionövergripande beskrivs vara Tertialrapportering, delårsrapporter och årsredovisning. Nämndernas arbete med bland annat mätplaner och lägesrapporter ingår.

¹¹ Fördjupningarna är *översyn av bidrag och anslag inom nämndens ansvarsområde samt fördjupning riktad mot Wernland opera, Värmlands museum och Västana Teater.*

¹² Klarälvdalens folkhögskola har inte beskrivit åtgärder kopplade till risk- och väsentlighetsanalysen.

4.2. Efterlevnad av lagstiftning och förordningen om statsbidrag

Avsnittet behandlar revisionsfrågorna "Har Kultur- och bildningsnämnden säkerställt efterlevnaden av lagar, föreskrifter och studeranderättsliga regler? samt om nämnden "tillsett att förordningen om statsbidrag till folkbildning efterlevs samt att ansökningar om aktuella statsbidrag genomförs?"

I reglementet för folkhögskolornas styrelse anges ett antal uppgifter för Kultur- och bildningsnämnden. Nämnden ska ansvara för att skolornas verksamhet överensstämmer med folkbildningsrådets årliga villkor och kriterier.

Kultur- och bildningsnämnden erhåller information kopplad till skolornas efterlevnad av lagar, föreskrifter och förordning om statsbidrag till folkbildning genom folkhögskolornas årliga verksamhetsplaner och årsredovisningar. Dessa innehåller områden som är villkorade för statsbidrag, däribland beskrivning av skolornas risk- och väsentlighetsanalys, systematiska kvalitetsarbete och plan för rapportering och uppföljning. Verksamhetsplaner och årsredovisningar rapporteras till folkbildningsrådet av respektive skola.

Nämnden ska enligt reglementet för folkhögskolornas styrelse besluta om studeranderättsliga riktlinjer för skolornas myndighetsutövning, samt om ordning för hantering av studeranderättsliga frågor. Nämnden har inte beslutat om sådana riktlinjer eller ordningar, men det finns enligt uppgift sedan tidigare fastställda riktlinjer för det studeranderättsliga arbetet.

I skolornas verksamhetsplaner beskrivs arbetet med studeranderättsliga frågor kortfattat. Det framkommer i verksamhetsplanerna att skolorna antagit policyer och utsett elevskyddsombud. Därtill beskrivs processen för hantering av missnöje eller konflikt. Rektorerna uppger att respektive skola arbetar med folkbildningsrådets checklistor avseende studeranderättsliga frågor. Till grund för det studeranderättsliga arbetet uppges skolorna utgå från ett antal rutiner.

Enligt uppgift genomförs ansökningar om aktuella särskilda statsbidrag då detta är tillämpligt. Någon rutin för detta finns inte. Ansökan uppges genomföras av skolorna men processen involverar förvaltnings- och styrelsenivå. Två särskilda bidrag uppges beröra regionens folkhögskolor under 2019¹³. De ordinarie statsbidragen behöver enligt uppgift inte sökas årligen.

4.2.1. Vår bedömning

Vår bedömning är att Kultur- och bildningsnämnden i huvudsak säkerställt efterlevnaden av lagar, föreskrifter och studeranderättsliga regler. Granskningen visar att nämnden genom folkhögskolornas tar del av den rapportering som skolorna skickar till folkbildningsrådet och som är lagreglerad. Samtliga skolor beskriver sina processer för studeranderättsligt arbete. Nämnden har inte beslutat om studeranderättsliga riktlinjer eller ordning för hantering av studeranderättsliga frågor, nu gällande riktlinjer har fastställts innan nämndens bildande.

Vår bedömning är att Kultur- och bildningsnämnden i huvudsak säkerställt att förordningen om statsbidrag till folkbildning efterlevs samt att ansökningar om aktuella statsbidrag genomförs. Nämnden tar del av folkhögskolornas verksamhetsplaner och årsredovisningar vilka inrapporteras till folkbildningsrådet. Det saknas dock rutiner för ansökan om särskilda statsbidrag.

¹³ Dessa två särskilda bidrag är "Etableringskurs på folkhögskola 2019" samt "Studiemotiverande folkhögskolekurs 2019".

5. Kvalitet och kompetens

5.1. Kvalitet i verksamheten

Avsnittet behandlar revisionsfrågan "Finns rutiner för att säkerställa kvaliteten i verksamheten?"

I Region Värmlands folkhögskolestrategi 2016-2020 berörs skolornas kvalitetsarbete¹⁴. Det framgår att folkhögskolorna ska arbeta med ett systematiskt kvalitetsarbete där indikatorer används för att mäta kvalitet. Indikatorer som nämns är söktryck, deltagarnas uppnådda mål och lärarnas arbetssätt.

Folkhögskolorna beskriver sitt systematiska kvalitetsarbete i sina verksamhetsplaner. Överlag beskrivs att arbetet sker systematiskt indelat i fem faser¹⁵. Beskrivningen av skolornas systematiska kvalitetsarbete varierar i omfattning. Klarälvdalens folkhögskola beskriver i verksamhetsplanen en årsplan för sitt kvalitetsarbete, som syftar till att utveckla kvalitetsarbetet. I årsplanen har 17 olika aktiviteter fördelats över året. Kyrkeruds folkhögskola har som en del i sitt systematiska kvalitetsarbete utarbetat fem förbättringsområden och utifrån dessa tolv insatser för 2019. Kristinehamns folkhögskola ger exempel på systematisk egenkontroll av livsmedelshantering och kvalitetsenkäter. Ingesund och Molkoms folkhögskolors beskrivning av kvalitetsarbetet är snarlik och omnämner arbete med kontinuerliga kursutvärderingar och systematiskt arbete med studerandes delaktighet.

Folkhögskolornas kvalitetsarbete följs upp i respektive årsredovisning 2018. Skolorna har i dessa årsredovisningar redovisat resultat från den årliga mätningen FB-kvalitet¹⁶.

5.1.1. Vår bedömning

Vår bedömning är att det finns rutiner för att säkerställa kvaliteten i verksamheten. Granskningen visar att folkhögskolorna i verksamhetsplan redogör för sitt systematiska kvalitetsarbete och följer upp detsamma i respektive årsredovisning.

¹⁴ Kvalitetssamordnare framför att det pågår en utveckling av nuvarande kvalitetsarbete på ledningsnivå.

¹⁵ De fem faserna som beskrivs är *planera, genomföra, utvärdera, analysera* samt *förbättra*.

¹⁶ FB-kvalitet är ett nätverk av folkhögskolor som syftar till att mäta folkhögskolornas kvalitet genom webbaserade deltagarenkäter.

5.2. Kompetensförsörjning

Avsnittet behandlar revisionsfrågan "Har Regionstyrelsen säkerställt folkhögskolornas kompetensförsörjning?"

Chef för folkhögskolor beskriver i intervju en kompetensplan som också innehåller personalplanering. Den behandlar huvudsakligen pensionsavgångar på lärarsidan. Därutöver omnämns kompetensfrågor i folkhögskolestrategin 2016-2020. En plan för kort- och långsiktig kompetensförsörjning saknas.

Som exempel på det arbete som genomförs med koppling till skolornas kompetensförsörjning beskriver chef för folkhögskolor att det genomförs en systematiserad analys av kompetensförsörjningsläget årligen. I denna analys ingår uppföljning av resultat från medarbetarenkäter. Arbetet ska ha resulterat i kompetensutvecklingsinsatser under hösten 2019 och planerade insatser våren 2020 för chefer och samtliga yrkeskategorier.

Regionstyrelsens presidium beskriver att Regionstyrelsen inte mottagit signaler om att folkhögskolorna har problem med sin kompetensförsörjning. Denna bild delas av den regionala utvecklingsdirektören och av Kultur- och bildningsnämndens presidium. Det framförs dock av presidiet att det inom vissa ämnen i folkhögskolan finns utmaningar att hitta lärare.

Rektorer uppger i intervju att förutsättningarna för kompetensförsörjning skiljer sig åt mellan de olika skolorna, huvudsakligen beroende på geografiskt läge. En farhåga som nämns är att skolorna inte kommer ha möjlighet att erbjuda tillräckligt höga löner för att hitta rätt lärare framgent. I intervjuerna framförs också önskemål om ett mer strategiskt arbete med kompetensförsörjning.

5.2.1. Vår bedömning

Vår bedömning är att Regionstyrelsen inte tillräckligt säkerställt folkhögskolornas kompetensförsörjning. Granskningen visar att det finns en kompetensplan, men att denna huvudsakligen behandlar pensionsavgångar. Ett strategiskt arbete för kort- och långsiktig kompetensförsörjning inom folkhögskolorna saknas. Ett sådant arbete bör innefatta analys av kompetensbehov per personalkategori. Granskningen visar att det i vissa fall idag finns utmaningar avseende kompetensförsörjning kopplat till skolornas geografiska läge. Det pågår emellertid ett arbete med kompetensutvecklingsinsatser.

6. Samlad bedömning

I avsnittet framgår våra slutsatser utifrån granskningens syfte och grunderna för ansvarsprövning. Våra rekommendationer framgår utifrån identifierade utvecklingsområden.

6.1. Slutsatser

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte och grunderna för ansvarsprövning är att Regionstyrelsen och Kultur- och bildningsnämnden utifrån sina respektive uppdrag och ansvarsområden har en delvis ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll avseende folkhögskolorna. Vi anser att Kultur- och bildningsnämndens uppföljning av folkhögskoleverksamheten bör utvecklas. Vi anser också att Regionstyrelsens arbete med att säkerställa folkhögskolornas kompetensförsörjning bör utvecklas. Vi noterar att ett utvecklingsarbete pågår i samband med övergång till ny organisation.

6.2. Bedömning utifrån revisionsfrågorna

Revisionsfrågor	Bedömning
Har Regionstyrelsen samt Kultur-och bildningsnämnden, utifrån sina respektive uppdrag och ansvarsområden, tillsett att folkhögskolornas verksamhet reglerats exempelvis genom verksamhetsplaner och budget för respektive skola?	Vi bedömer att styrelsen och nämnden <u>delvis</u> tillsett att folkhögskolornas verksamhet reglerats exempelvis genom verksamhetsplaner och budget för respektive skola.
Har Kultur- och bildningsnämnden tillsett att uppföljning och återrapportering av verksamhetens resultat sker till nämnden samt inrättat system för åtgärder vid avvikelser i verksamhetens resultat?	<u>Nej</u> . Vi bedömer att nämnden inte tillräckligt säkerställt att uppföljning och återrapportering av verksamhetens resultat sker till nämnden samt inrättat system för åtgärder vid avvikelser i verksamhetens resultat.
Har Kultur- och bildningsnämnden fastställt en internkontrollplan och säkerställt den interna kontrollen vid respektive skola?	<u>Ja</u> . Nämnden har fastställt en internkontrollplan och vi bedömer att nämnden säkerställt den interna kontrollen vid respektive skola.
Har Kultur- och bildningsnämnden säkerställt efterlevnaden av lagar, föreskrifter och studeranderättsliga regler?	<u>Ja</u> . Vi bedömer att nämnden i huvudsak säkerställt efterlevnaden av lagar, föreskrifter och studeranderättsliga regler.
Har Kultur- och bildningsnämnden tillsett att förordningen om statsbidrag till folkbildning efterlevs samt att ansökningar om aktuella statsbidrag genomförs?	<u>Ja</u> . Vi bedömer att nämnden i huvudsak säkerställt att förordningen om statsbidrag till folkbildning efterlevs samt att ansökningar om aktuella statsbidrag genomförs.
Har Regionstyrelsen säkerställt folkhögskolornas kompetensförsörjning?	<u>Nej</u> . Vi bedömer att styrelsen inte tillräckligt säkerställt folkhögskolornas kompetensförsörjning.
Finns det rutiner för att säkerställa kvaliteten i verksamheten?	<u>Ja</u> . Vi bedömer att det finns rutiner för att säkerställa kvaliteten i verksamheten.

6.3. Rekommendationer

Under granskningen har vi identifierat utvecklingsområden. Vi rekommenderar Regionstyrelsen och Kultur- och bildningsnämnden att:

- ▶ Säkerställa att folkhögskolornas budgetar fastställs av Kultur- och bildningsnämnden i enlighet med reglemente.

Vi rekommenderar Regionstyrelsen att:

- ▶ Utarbeta former för att säkerställa folkhögskolornas kort- och långsiktiga kompetensförsörjning. Exempelvis genom en strategisk kompetensförsörjningsplan.

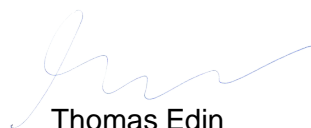
Vi rekommenderar Kultur- och bildningsnämnden att:

- ▶ Säkerställa att det utarbetas former för kontinuerlig uppföljning och återrapportering av verksamhetens resultat till nämnden.

Göteborg den 15 oktober

Liselott Daun
Verksamhetsrevisor
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Thomas Edin
Verksamhetsrevisor

Rebecka Rask
Verksamhetsrevisor
Kvalitetssäkrare

Bilaga 1: Bakgrund

Regionens revisorer har ansvar för att genomföra årlig granskning av regionens samtliga verksamheter. Utifrån detta uppdrag och ansvar har regionens revisorer utarbetat dokumentet "Granskningsstrategi" i vilket de beskrivit de områden som revisorerna främst ska fokusera på under innevarande mandatperiod. Baserad på granskningsstrategin gör revisorerna en årlig riskbedömning och revisionsplan. I "Revisionsplan 2019" har revisorerna aktualiserat en granskning avseende regionens folkhögskolor.

Region Värmland har ett regionalt utvecklings- och samordningsuppdrag att skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt i Värmland. Regionen har ett ansvar för regional utveckling och tillväxt. De huvudsakliga arbetsområdena inom det regionala utvecklingsuppdraget omfattar tillväxtfrågor, kollektivtrafik, kultur och huvudmannaskap för fem folkhögskolor. Verksamheterna inom dessa områden har alla i uppdrag att bidra till huvuduppdraget att skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt.

Region Värmland är huvudman för Ingesunds folkhögskola, Kyrkeruds folkhögskola, Klarälvdalens folkhögskola, Kristinehamns folkhögskola samt Molkoms folkhögskola.

I "Flerårsplan 2019-2021 och regionplan" framgår bland annat: "Folkhögskolornas inriktning är att genom sina kurser bidra till att rusta deltagarna för fortsatta studier, arbete, samhällsengagemang och vardag. Detta inkluderar att öka den digitala kompetensen för deltagare och pedagogisk personal. Folkhögskolornas uppdrag är att bidra genom höjd utbildningsnivå och förbättrad kompetensmatchning och ett rikare kulturliv och bättre hälsa. Resultatet ska uppnås genom:

- ▶ En studiemiljö som motiverar till högre studier
- ▶ Attraktiva kurser inom skolornas profilområden
- ▶ Dialog och samverkan med samhällsaktörer
- ▶ Skolutveckling, gemensamt med deltagare, inriktad på demokratiska processer

Mot bakgrund av ovan har revisorerna i sin risk- och väsentlighetsanalys beslutat att genomföra en granskning inom området.

Bilaga 2: Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna i denna granskning utgörs av:

Kommunallagen (2017:725)

Enligt 6 kap 7 § kommunallagen har nämnderna ansvar för att var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Likaså skall nämnderna se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett övrigt tillfredställande sätt.

Reglemente för folkhögskolornas styrelse (odaterat)

Enligt reglementet har Kultur- och bildningsnämnden i ansvar att fastställa varje skolas verksamhetsplan och budget för nästkommande år och årligen återrapportera genomförd verksamhet i form av en årsredovisning och revisionsberättelse för varje skola.

Nämnden ska besluta om studeranderättsliga riktlinjer för skolornas myndighetsutövning då det gäller antagning, avskiljning, omdömen och behörigheter samt kvalifikationer och certifieringar. Nämnden ska besluta om ordning för hantering av studeranderättsliga frågor.

Flerårsplan 2019-2021 och regionplan för Region Värmland

Förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen

Statsbidrag till folkhögskolor 2019 Dnr 395, 2018, 091, folkbildningsrådet

Bilaga 3: Källförteckning

Intervjuer

- ▶ Chef för folkhögskolor, kvalitetssamordnare samt ekonom (2019-08-20)
- ▶ Regional utvecklingsdirektör (2019-08-20)
- ▶ Rektorer för samtliga fem folkhögskolor (2019-08-20)
- ▶ Regionstyrelsens presidium (2019-08-20)
- ▶ Kultur- och bildningsnämndens presidium (2019-08-29)

Dokumentation

- ▶ Förvaltningsplan 2019
- ▶ Flerårsplan 2019-2021 och regionplan för Region Värmland
- ▶ Värmlandsstrategin 2014-2020
 - Värmlandsstrategins halvtidsuppföljning 2018
- ▶ Värmlands kulturplan 2017-2020
- ▶ Internkontrollplan, regionövergripande 2019
- ▶ Internkontrollplan, Regionstyrelsen 2019
- ▶ Internkontrollplan, Kultur- och bildningsnämnden 2019
- ▶ Nämndplan Regionstyrelsen 2019
 - Regionstyrelsens mätplan 2019
- ▶ Nämndplan Kultur- och bildningsnämnden 2019
 - Kultur- och bildningsnämndens mätplan 2019
- ▶ Folkhögskolornas verksamhetsplaner 2019 (fem st.)
- ▶ Folkhögskolornas årsredovisning till FBR 2018 (fem st.)
- ▶ Delegeringsförteckning Kultur- och bildningsnämnden (2019-01-01)
- ▶ Reglementen
 - Allmänna bestämmelser för styrelse och nämnder (2019-01-01)
 - Regionstyrelsen (2019-01-01)
 - Kultur- och bildningsnämnden (2019-01-01)
 - Folkhögskolornas styrelse (odaterat)